

De kroniek van het Hingen in W.O. II door Né Rutten

is op de site Pejjerlandj opgesplitst in 2 delen.

Kroniek van het Hingen in W.O. II deel 1 en

Kroniek van het Hingen in W.O. II deel 2

U hebt nu deel 1 geopend.

Colofon:

Samenstelling:

René Rutten

Bron:

Oorlogsverhalen René Rutten

Pit Vergoossen (van Graatje)

'Pejjerlandj' website van Thei Golsteijn

Chris Laumen Australië

Boek Pastoor Cramer.

Paul Rutten jzn van G.H. Rutten

H.I.P. Echt

Foto's

'Pejjerlandj'

Pit Vergoossen

©: **R.J.M. Rutten**

rjm.rutten@kpnplanet.nl

0475-482523

Hoogveldsweg Hingen

St. Joosterweg Hingen

Verhalen over ingrijpende gebeurtenissen

Tijdens de tweede Wereldoorlog

In het rustieke en gastvrije dorp “’t Hènge”

links Giesberts rechts van Pol

Krijgsgevangenen Hingen

Inhoud:

Voorwoord

A: Burger oorlog slachtoffers op het Hingen

B: Slag op de St. Joosterweg 17 t/m 21 jan. 1945

C: Totaal overzicht evacu  s op t Hingen

D: Algemene Oorlog anekdotes van bewoners

E: Verblijf en Ontsnapping uit Arbeitslager

E.1: verhaal Graad Rutten

E.2: Verhaal Chris Laumen

**F: Oorlogsherinneringen van de fam. Vergoossen
(van Graatje)**

**G: Samenvatting Oorlog Anekdotes Pastoor Cramer
(was met zijn "kerk" ge  vacueerd op het Hingen)**

**H: Overzicht van hen die alleen met hun kroost
achterbleven t.g.v. het oorlogsgeweld in WO II**

Slotwoord

Voorwoord van de samensteller

Een schot voor de boeg is dat ik vanuit eigen ervaring bijna niets van de tweede wereldoorlog afweet, omdat ik geboren ben op 18 juli 1940. Alleen enkele zeer ingrijpende gebeurtenissen staan in mijn geheugen gegrift, maar de combinatie met het totale is vaag. Door naar verhalen te luisteren zijn bepaalde zaken mij wel duidelijker geworden.

Aanzet om aandacht te gaan schenken aan de oorlogsverhalen uit mijn omgeving is ontstaan toen ik, op verzoek van Boeb Peters (z.g.), zitting nam in de werkgroep bunker van de stichting “Op Vleugels der Vrijheid”

Participanten bunkerrenovatie: Abdij Lilbosch, Stg. Pergamijn en werkgroep “Op VdV”

Uitwaaien aan zee na bezoek Nat. Archief in Den Haag P.Vergoossen, en R. Rutten

Tijdens de renovatie van deze bunker bij en eigendom van Abdij Lilbosch werd mijn nieuwsgierigheid naar het “Duistere Oorlogsverleden” van Lilbosch versterkt. Na, samen met Piet Vergoossen (van Minus), enkele onderzoeken te hebben gedaan in het Nationaal Archief in den Haag en het N.I.O.D. in Amsterdam hebben we licht kunnen brengen in dit “Duister verleden”, zie eerdere publicaties o.a. op de website van Thei Golsteijn Pejerlandj onder de kop: “Lilbosch en Pey 40-45”. Heb hier eveneens een paar kronieken over geschreven alsmede een publikatie voor het jaarboek van “Echterlandj” gemaakt.

Een dodenherdenking op 4 mei, waar de namen van de oorlog slachtoffers genoemd worden, heeft mij aangezet om de Peyer slachtoffers wat meer onder de aandacht te brengen, in eerste instantie meer speciaal voor de oorlogsweduwen. Weet wel waar ik toen aan begonnen ben maar weet nog niet wanneer dit ophoudt. Ben begonnen met een kroniek samen te stellen van de burger oorlog slachtoffers op het Hingen. Samenstelling heeft kunnen plaatsvinden door bereidwillige medewerking van familieleden die hun verhaal vertelden en toestemming tot publicatie gaven.

Als geboren en getogen Hèngender heb ik de gegevens van het Hingen gerubriceerd en aangezien daarbij een aantal zeer interessante gegevens tot mijn beschikking kwam, is het besluit genomen om deze kroniek samen te stellen. Ben me ervan bewust dat dit maar een gedeelte is van wat er zich allemaal heeft afgespeeld in ons mooie dorpje, maar iets is altijd beter dan niets. De mensen die mij gegevens ter beschikking hebben gesteld ben ik zeer erkentelijk. Spreek de hoop uit dat dit ‘produkt’ niet te veel emoties zal oproepen. Maar mijn insteek was:

“Misschien nu of nooit”

Hingen, januari 2011
RJM Rutten

Hoofdstuk A :

Burgerslachtoffers op het Hingen

De bevrijding, op 21 januari 1945, van 't Hènge werd met gemengde gevoelens beleefd, omdat deze dag en de dagen ervoor een enorme impact hebben gehad op de bevolking en de honderden evacués.

Maar de Duitse overheersing was voorbij en de bevrijders werden met open armen ontvangen dat is een gegeven.

Tanks en infanterie rukken op naar St. Joost hoek In de Planten-Hoogveldsweg (speeltuin Hingen)

Waarom het Hingen niet hoefde te evacueren is nooit helemaal duidelijk geworden, waarschijnlijk omdat niet genoeg evacuatie adressen in de buurt waren en of het uit strategische oogpunt was, God mag het weten. Op het Hingen en St. Joost zijn de zwaarste gevechten geleverd van heel Echt.

De evacuatieverordening van 6/7 november 1944 hield in dat alle mensen van Echt moesten evacueren.

In een herzien verordening werd enkele dagen later bepaald dat het Hingen en de noordzijde van de Houtstraat., hiervan werden uitgezonderd.

Het te verwerken verdriet en het verhaal:

Op 't Hènge vielen negen dodelijke slachtoffers te betreuren in de periode van 24 mei 1940 tot 3 februari 1945.

Onderstaand de namen en de gebeurtenissen:

1. **Jacobus Hubertus Baaten**, gehuwd met Maria Reuten en geboren 25 nov. 1909
2. **Peter Hubertus Baaten**, geboren 13 augustus 1908.

Ouderlijk huis familie Baaten aan de hoogveldsweg.

Betje van Lierop-Baaten, zus van de slachtoffers, verstrekke de volgende gegevens:

“Vader Baaten was in 1940 overleden. Moeder Baaten bleef met 12 kinderen achter.

Jacobus (Sjaek) die in Voerendaal woonde was door de linies heen naar het ouderlijke huis gekomen om te kijken hoe de toestand was. Helaas kon hij daarna door de versterkingen aan het front en de verhevigde gevechten niet meer terugkeren. Tot overmaat van ramp sloeg in zijn ouderlijk huis het noodlot toe door een Duitse granaat die insloeg en hem zwaar verwondde, hij is nog naar het ziekenhuis gebracht maar is daar, volgens zijn bidprentje, op **20 januari 1945** overleden. Dat was een zware klap.

De familie Baaten had familie wonen op de Berkelaarsweg te Echt en zij besloten, vanwege de steeds onveiliger wordende situatie in en rondom 't Hènge, hiernaar toe te gaan. Het was een hele karavaan. Aangezien ze niet alle spullen in een keer mee konden nemen besloot Peter(Pit) later nog wat spullen op te halen op 't Hènge. Dit werd hem echter noodlottig want op de terugweg werd hij in de buurt van de Kerk van Echt richting Berkelaar getroffen door een granaat en hij was op slag dood, dat gebeurde **op 21 januari 1945**, de dag van de bevrijding van 't Hènge.”

Op hun bidprentje komt de volgende passage voor:

“Gehechtheid aan hun ouderlijk huis, gehechtheid die zich uitte niet alleen en niet hoofdzakelijk in woorden, maar in zorgzaamheid, in offervaardigheid, was wel een van de mooiste karaktertrekken van deze beide mannen. Het gevaar hebben ze niet gezocht, maar wel het noodzakelijke werk edelmoedig op zich genomen”.

Deze tekst gaf de hechtheid van het gezin sprekend weer.

Het huis van de fam. Baaten was gelegen naast speeltuin Hingen aan de Hoogveldsweg, voormalige pand van John Wolters.

3. **Wilhelmus Hubertus Beunen** echtgenoot van Maria Helena van Pol en
Geboren op 21 oktober 1896 (Zoon van Perjan)

Betje, Moeder, Miet en Vader Beunen voor het ouderlijk huis

Hij werd op **20 januari 1945**, achter zijn eigen huis aan de St. Joosterweg nr. 1, getroffen door een granaat en op slag gedood.

Achterbleven zijn vrouw Lieënke, die 4 maanden zwanger was, en 10 kinderen.

Het verhaal van zijn oudste zoon Graad luidt als volgt:

“ Samen met Vader en de gebroeders Heijnen gingen we achter ons huis op het veld waar een bietenkuil was, bieten schoonmaken. De rest van de familie zat in de schuilkelder , (die we samen met de familie Jeuken, vanne mölder, pas gebouwd hadden) omdat er af en toe al sprake was van heviger granaatvuur.

Op een gegeven ogenblik zei hij tegen mij: “Jòng gank nao de sjoelkelder, ich kòm auch zoa” Zoals toen nog gebruikelijk werd naar vader geluisterd. Ik liep toen via de “vaart” naar de voorkant van het huis om naar de schuilkelder te gaan en toen hoorde ik een vreselijke knal en vermoedde het ergste, rende om het huis heen terug naar de bietenkuil en ja hoor het was gebeurd, mijn vader lag daar helemaal verminkt op de grond en was overleden, een van de gebroeders Heijnen verloor een duim en verder hadden ze alleen maar lichte verwondingen. Dit afschuwelijke tafereel heb ik uiteraard vaak voor ogen gehad.”

Het getuigt van moed dat men dit verhaal vrijgeeft, moge allen hieruit lering trekken over wat het oorlogsgebeuren teweeg kan brengen.

(Slachtofferhulp en WMO bestonden toen nog niet)

4. **Jacobus Hubertus Leurs** echtgenoot van Maria Cornelia Hubertina Mertens, geboren 29 april 1907.

Gegevens uit het verhaal van Mia Jacobs-Graus:

“Hij werd op **19 januari 1945** op De Dijk doodgeschoten door een Duitse sluipschutter, die zich verborgen had in een huis op “de Berg”, dat was bekend.

Jacobus Leurs was geëvacueerd bij Ome Sjeng en Tant Stien Graus - Mertens In de Planten nr. 9 (Op de plek waar nu het huis van Mia en Sjeng Jacobs staat).

Aangezien de totale bevrijding snel te verwachten was, had hij met een handkar wat spullen naar huis gebracht. Toen hij daarvan terugkwam sloeg het noodlot toe en werd hij doodgeschoten achter zijn kar. Aangezien het overdag te gevaarlijk was om hem op te halen, omdat die Duitse fanatiekeling schoot op alles wat bewoog, werd er gewacht tot de duisternis was ingevallen met als gevolg dat hij vastgevroren lag, want het was een hele strenge winter.

Men heeft hem los moeten bikken om het lijk te kunnen meenemen en dat heeft toen enkele dagen bij de familie Graus gelegen.”

5. **Antoon Rijks** echtgenoot van Gertruda Hubertina Catharina Helsen, geboren op 22 mei 1900.

Vader Toon Rijks

In het verhaal van enkele familieleden komen de volgende items tot uitdrukking:

“Vermoedelijke overlijdensdatum is geweest **21 januari 1945**. Deze was niet juist vast te stellen omdat Vader Rijks enkele weken vermist is geweest. Hij werd getroffen door een granaat achter zijn huis, toen hij granaatvuur aan het observeren was, op de Hoogveldsweg, waar Betsie en Sjaak nu wonen. Hij had een slagaderlijke bloeding aan een arm en verloor veel bloed. Engelsen die toevallig langs kwamen hebben hem verbonden en meegenomen en elders ondergebracht en dat bleek naderhand in Holtum te zijn geweest in een religieuze instelling die tevens als lazaret was ingericht. Aangezien hij herhaaldelijk door zwakte buiten kennis raakte kon men hem niet verstaan. Hij is daar ook overleden en begraven zonder dat zijn thuisfront ergens vanaf wist. Toen ook nog bleek dat moeder enkele weken zwanger was, raakte zij helemaal overstuur.

Ondanks alle onderzoek en navragen in deze zeer hectische periode, waarbij communicatie heel erg moeizaam verliep, werd er geen spoor gevonden. Tot op zekere dag Sjeng Wijers, getrouwd met An Broos een nicht van moeder zei: “Maak mij maar een aantal boterhammen want ik ga op zoek en kom niet meer terug voordat ik weet waar vader Rijks is”. Waarschijnlijk beschikte hij al over enige informatie via het Rode Kruis en wilde hij moeder geen valse hoop geven. Hij heeft toen inderdaad ontdekt dat vader waarschijnlijk in Holtum begraven lag. Via de koster van Echt ene meneer Sevriens is toen een vergunning tot opgraving geregeld en heeft hij samen met Ome Wullem Coolen het lijk geïdentificeerd als zijnde Antoon Rijks. Vader is toen 30 maart 1945 herbegraven op het kerkhof te Pey. Aangezien Vader een zelfstandige ondernemer was (dakdekker) had moeder geen recht op een uitkering en is er een heel moeilijke tijd aangebroken voor het gezin met 4 kinderen en eentje opkomst.”

6. **Leonardus, Gerardus van Bezel**, geboren 25 mei 1935 en overleden **2 februari 1945**.
Zoon van H van Bezel (Baerke vanne Bezel), roepnaam Leo.
7. **Peter Gerardus Marie van de Ven**, geboren 16 november 1935 en overleden **3 februari 1945** (zoon van Pit van de Ven) Roepnaam Sjra.
Beiden zijn overleden door het ontploffen van achtergebleven oorlogstuig, zijnde een tankmijn of een panzerfaust, dat wordt niet helemaal duidelijk. Het gebeurde op De Dijk in een wei tussen de woningen van Graadje Vergoossen en Sjang van Bezel.
Agnes Peters-Vergoossen kan zich het vreselijke gebeuren en zeker de confrontatie nog herinneren als de dag van gisteren, het was afschuwelijk.
Haar verhaal brengt het volgende tot uitdrukking:
“ Bij de familie Vergoossen (Bie Graadje de bekker) waren na de oorlog een soort politiefunctionarissen ingekwartierd, die onder meer belast waren met het arresteren van en onderzoeken uitvoeren naar “foute” Nederlanders. Een van hen zag op een gegeven moment dat er in de wei, die tussen de bakkerij en het huis van Sjang van Bezel, lag een jongen lopen die iets op zijn rug droeg en dat bleek een mijn te zijn. Zij brachten hem aan het verstand dat het levensgevaarlijk spul was en dit heel voorzichtig op de grond moest leggen terwijl zij op afstand toekeken. Achtergebleven oorlogstuig lag destijds her en der verspreid en werd incidenteel in zijn totaliteit opgeruimd. Leo en Sjra hebben waarschijnlijk naderhand dit spul gevonden en zijn er mee gaan experimenteren, want Agnes hoorde een tijdje later een vreselijke knal en zij rende naar buiten en het kwaad was al geschied. De omschrijving van de aanblik zoals zij verwoordde is te luguber om aan het papier toe te vertrouwen.
Leo van Bezel was onherkenbaar verminkt en bleef op slag dood en Peter van de Ven is ’s anderendaags in het ziekenhuis overleden. ”
Van het verhaal dat ook de ronde deed en doet dat de vader van Leo zelf nog een handje van zijn zoon zou hebben gevonden is niet getraceerd.
Jo van de Ven (Broer van Sjra) bevestigt dit verhaal en geeft nog de volgende aanvulling:
“Sjra vertouwde het waarschijnlijk niet helemaal en was een eindje uit de buurt toen de ontploffing plaats vond. Trientje en Jo van Bezel waren getuigen en kregen ook verschillende splinters in hun lichaam. Sjra is nog op eigen kracht naar binnen gelopen en zakte toen in elkaar. Een militaire arts die gewaarschuwd was, was snel ter plekke trok zijn conclusie, hij heeft Sjra in een laken gewikkeld en meegenomen naar een ziekenhuis waar hij daags daarna overleed.
Volgens Jo was het oorlogstuig een “panzerfaust”, maar is ook niet zo belangrijk.
Sjra is in eerste instantie begraven in Sittard, in verband met vervoersproblemen, en is later herbegraven op het kerkhof van Pey”.

8. **Theodorus Hubertus Beunen** echtgenoot van Catharina Gertrudis Smeets, geboren 29 augustus 1902. Thei Beunen overleed op **24 mei 1940** te Coquelle bij Calais in Frankrijk en is aldaar in eerste instantie begraven. Hij is herbegraven op het kerkhof van Pey op 27 februari 1950 . Thei was lid van de luchtwachtgroep Echt, dat was een semi-militair corps van vrijwilligers. Bij de inval van de Duitsers op 10 mei 1940 zijn de luchtwachters moeten vluchten.

Over zijn overlijden wordt in een krantenartikel het volgende vermeld:
“Theo Beunen sneuvelde in een korenveld in Coquelle, iets verder dan Calais op 24 mei 1940, na eerst tezamen met de andere luchtwachters van Echt ontsnapt te zijn aan de hel op het vrachtschip de “Pavon”, dat op zee op weg naar Engeland gebombardeerd werd, waarna zij bij Coquelle in de buurt van Calais aan land kwamen.

Bij het vluchten, tijdens een gevecht, uit een brandende boerderij in Coquelle trof hem een splinter van een kartets. Hij overleed ter plekke met een soldaat uit Amsterdam en ze werden tezamen op een klein kerkhof aldaar begraven.”

Tante Trui Beunen-Smeets bleef toen, in hun woning aan de Echterstraat, achter met drie kleine kinderen van respectievelijk vijf, drie en één jaar met de hele oorlog nog voor de boeg en dat was geen kleinigheid.

9. Pit Slangen Hoogstraat 98 Slek werd op **21 jan. 1945** slachtoffer van het granaatvuur op het Hingen.

Ook de familie Slangen-Vaessen van de Slek moest gehoor geven aan het evacuatiebevel, dat inhield dat de Slek m.i.v. 6 november moest evacueren, in verband met de te verwachten oorlogsstrijd tengevolge van het oprukken van de geallieerden vanuit Susteren.

Uit de gegevens die vermeld werden door **Mia Baaten - Slangen** is het volgende verhaal samengesteld:

De familie bestond uit 14 personen, 12 kinderen en vader en moeder. Aangezien het Hingen, waar de ouders van haar zwager Tinus Vergoossen woonde, niet hoefde te evacueren, werd dat hun evacuatie adres. Dat was in “t Böske” bij tante Silia Vergoossen.

Daar waren verschillende families geëvacueerd, zowel familie als kennissen.

De leefomstandigheden waren, rekening houdende met het feit dat oorlog was, behoorlijk.

Wij trokken naar het Hingen met paard en wagen met de meest belangrijke spullen op de kar, waarop verder de kinderen op zaten en vader en moeder liepen er achter aan.

De eerste maanden tot half januari verliepen, buiten de *razzia*'s redelijk normaal. In de tweede helft van januari werd de rust echter afschuwelijk verstoord. De oorlogsdreiging kwam steeds dichterbij, de bomaanvallen en het granaatvuur werd steeds heftiger.

Het hoogtepunt van dit gruwelijke gebeuren was op 19, 20 en 21 januari 1945.

De bevrijding van Echt vanaf het Julianakanaal verliep in eerste instantie volgens plan. Maar bij de belangrijke strategische punten zoals Slek/Lilbosch, kruispunt te Pey alsmede Hingen/St. Joost werden zware gevechten geleverd en zijn veel slachtoffers, zowel burgers als militairen gevallen.

Ook wij beleefden een dramatisch einde van de oorlog. Mia heeft deze verschrikking zo humaan mogelijk weergegeven.

De oudste zoon Pit, toen 29 jaar, is door de linies heen naar de Slek gegaan om te kijken hoe hun have door de bevrijdingsoperatie was heen gekomen. Dat viel nog mee en hij had een aantal zaken nog op orde gebracht en keerde terug naar het Hingen om de familie hiervan in kennis te stellen. Hij kwam de keuken binnen en de laatste woorden die hij heeft kunnen zeggen waren: “Mam begin de spullen maar in te pakken want morgen kunnen we naar huis.”

Er zaten toen 15 personen in de keuken en Pit stond nog in de deur, toen er een granaatregen losbarstte en ze kregen toen met een geweldig knal een voltreffer te verwerken.

Het was een enorme ravage en vreselijk noodlottig want: Pit kreeg een granaatscherf door zijn keel en is doodgebloed, broer Matje kreeg 16 granaatsplinters door zijn hele lichaam en heeft een jaar lang in het ziekenhuis moeten revalideren. Het was een doffe ellende en het granaatvuur bleef maar aanhouden, desondanks was deze ramp Pastoor Cramer toch ter oren gekomen en deze is toen door het granaatvuur heen geestelijke bijstand komen verlenen en bleef wonder boven wonder ongedeerd.

Pit zou na de oorlog, want hij had reeds een tijdje verkering met Mia Kretzer uit Schalbruch, gaan trouwen maar dat is er helaas niet meer van kunnen komen.

Ook deze familie was blij dat ze onder het juk van de Duitsers uit waren, maar deelnemen aan het bevrijdingsfeest was voor hun niet weggelegd, daarvoor waren er letterlijk en figuurlijk te diepe wonden geslagen.

Tot zover dit vreselijke maar waar gebeurde relaas van 't Hènge tijdens de Tweede Wereldoorlog.

**Het Hingen was op 21 januari 1945 een dorpje met 83 huizen.
Momenteel zijn dat er 265. (Exclusief 't Thaal)**

Mijn dank gaat uit naar:

de mensen die zo bereidwillig zijn geweest om mij hun toch wel emotionele informatie te verstrekken en hoop dat de naastbetrokkenen deze gruwelijke gebeurtenissen goed hebben verwerkt en

het H.I.P. (Historisch Informatie Punt) Echt, waar de bidprentjes zijn ingezien.

Vind van groot belang dat dergelijke gegevens vastgelegd worden voor het nageslacht en wij doen daar op de website Pejjerlandj van Thei Golsteijn ons best voor

Hingen, januari 2011

Hoofdstuk B:

Bevrijdingsperiode Hingen van 17 jan. tot 21 jan. 1945 WO II

De St. Joosterweg kreeg het zwaar te verduren

**De vrijheid werd heroverd boven de hoofden van de bewoners die
in de schuilkelders zaten.**

Vlammenwerper in actie op St. Joosterweg, links de contouren van het transformatorhuisje.

**Hierbij impressies van burgers die deze verschrikkingen
aan den lijve hebben ondervonden.**

Hingen, januari 2011

In dit gebied, vanaf de bocht St. Joosterweg tot aan de Hingenderstraat, woonden destijds de volgende families en hun huizen zaten propvol evacués:

Aan de Westzijde:

- a. Transformatorhuisje: De familie Omloo van de Peyerstraat als Evacué
- b. Ome Pit en Tante Mrie van Kempen.
- c. Familie Frien Giesberts
- d. Familie Graad Verkooyen
- e. Familie Toon Meuwissen

Aan de Oostzijde:

- f. Familie Wullem Beunen
- g. Familie Graadje van Pol
- h. Familie Wullem Meuwissen

St. Joosterweg 20 januari 1945: de echte oorlog op het Hingen

In deze verhalen gaan we zo min mogelijk in op strategische of militaire aspecten maar proberen de menselijke kant van het verschrikkelijke oorlogsgebeuren in dit gebied tot uitdrukking te laten komen.

Het eerste verhaal is samengesteld op basis van de door Har Omloo, Bergstraat 7a te Hingen, verstrekte gegevens.

De familie Omloo, bakkerij aan de Peyerstraat te Echt, gaf gevolg aan het evacuatiebevel van 6 november 1944 waarin opgenomen was dat de bewoners van Echt dienden te evacueren. Uiterlijk **7 november 1944** 's avonds moesten de huizen verlaten zijn.

Aangezien in het evacuatie bevel naderhand de nuancing werd aangebracht dat: het Hingen, de noordzijde van de Houtstraat en de oostzijde van de Rijksweg niet hoefden te evacueren, werd naar het Hingen getogen.

De familie Omloo bestond uit vader, moeder en 5 kinderen van 12 tot 19 jaar. Aangezien honderden evacués naar het Hingen gingen was het vinden van plaats erg moeilijk, soms zelfs onmogelijk. Van de nood werd een deugd gemaakt en men nam de intrek in een transformatorhuisje dat voor de woning van Pit van Kempen op de St. Joosterweg gelegen was. Behalve hun familie namen nog 4 andere mensen daar hun intrek, waaronder de hulp van Kapelaan Goossens en drie leden van familie Barrois.

Noot: Kapelaan E. Goossens was op 29 juni 1944 door de SS opgepakt en is onder gruwelijke omstandigheden overleden in het concentratiekamp Bergen Belsen in maart 1945.

Het gebouwtje had een benedenverdieping waar ook transformators stonden en was met een betonnen dek gescheiden van de zolderverdieping. Dit werd hun onderkomen voor de periode van **7 november 1944 tot 21 januari 1945**. Ondanks wat granaatbeschietingen vanaf de westzijde van het kanaal verliepen de eerste maanden, behoudens de ontberingen die iedereen in die periode kende, naar omstandigheden rustig. Het ontbrak uiteraard aan alle comfort.

Vanaf **17 januari 1945** veranderde de situatie echter in een hel. De Engelsen trokken vanaf de kanaalbrug van het Juliana kanaal Echt binnen. Op het Hingen en speciaal op "De Berg" en de doorgangsweg naar St. Joost nestelde zich een sterke Duitse verdediging met Falschirmj ger en veel jonge fanatieke Duitse soldaten. Vanaf die datum hebben de mensen in voornoemd gebied voornamelijk in hun schuilplaatsen geleefd. De voedselvoorraad raakte op en de oorlogshandelingen namen hand over hand toe. Dag en nacht waren er over en weer beschietingen van de Duitsers vanuit dit gebied en de Engelsen vanuit Echt. Men was van alle nieuws verstoken en men kon alleen maar hopen op het einde van de verschrikkingen. De Duitsers verschansten zich overal. Ook in de schuilkelders tussen burgers omdat men zich daar veiliger achtten. Het geweld nam in die dagen onheilspellende vormen aan. Vader Omloo had vanuit de bovenverdieping, een stok met daarin een witte kussensloop uit een raam gestoken. Er waren gelukkig geen Duitsers in het transformatorhuisje verschanst. Mensen uit de omgeving hadden dit ook aan de Engelsen kenbaar kunnen maken.

Op 18 en 19 januari 1945 werd de toestand alleen maar dreigender en verwarrender, de ene keer hoorde je Engels praten en een uur later Duits. De nood en de angst werd alleen maar groter en groter. Men verbleef hoofdzakelijk op de benedenverdieping omdat het betonnen dek een redelijke beschutting bood.

Uiteindelijk hebben de Engelsen op zaterdag **20 januari 1945** voor een noodmaatregel gekozen en vlammenwerpers ingezet om de Duitsers uit dit gebied te verdrijven. De schuilplaatsen werden  en voor én gezuiverd van Duitsers die zich pas op het laatste moment overgaven of vluchtten.

De oudste dochter van de familie deed op een "stil" moment de deur open voor een meisje Ronda dat naar hun ouderlijk huis in Echt wilde gaan en werd toen vanuit het tegenoverliggende huis van Wullem Beunen met een kogel door de bovenarm geschoten.

In het transformatorhuisje werd een poosje daarna, nadat verschillende tanks waren langs gedenderd, plotseling de deur opengerukt en kwam een Engelse officier binnen met getrokken

pistool en vroeg of er nog Duitsers aanwezig waren, toen dit niet het geval bleek sommeerde hij de evacués om te vertrekken. Zij liepen toen met gezwinde spoed en met gevaar voor hun leven door een weiland richting Hingen en hebben in eerste instantie in de schuilkelder bij Sef Theunissen, op de hoek van de St. Joosterweg gezeten maar deze schudde op zijn grondvesten onder het oorlogsgeweld. Op een veilig moment zijn ze toe naar een kelder bij Graadje Vergoossen gevluht.

Hier was een lazaret ingericht in de kelder en daar lagen diverse gewonden op vervoer naar het ziekenhuis te wachten. Dit was niet zo'n prettig gezicht maar woog niet op tegen de angstige uren en de verschrikkingen die men de dagen van tevoren meegemaakt had. Dat er niet meer burgerslachtoffers zijn gevallen moge een wonder heten.

Har heeft een van deze dagen vanuit hun onderkomen ook gezien dat een Engelse tank door een Duitser, met een pantserfaust, in brand werd geschoten en de bemanning in de vlammen omkwam. Deze tank stond op het pad achter het huis van Pit van Kempen.

Wij zijn Har Omloo, die destijds 14 jaar oud was, erg erkentelijk dat hij deze gegevens aan ons heeft willen toevertrouwen en hopen dat velen dit zullen lezen en eraan meewerken dat deze toestanden in de toekomst nooit meer zullen plaatsvinden.

Duitse krijgsgevangenen op weg naar het verzamelpunt van waar zij op transport gezet werden

Het tweede verhaal is een kort citaat uit het dagboek van Willy Verstraeten die bij de fam Fren Giesberts de bange dagen in januari 1945 heeft doorgebracht en een mondelinge aanvulling door Thei Clout.

15 januari 1945: Wullem Roebroeks en ik gingen naar het Hingen en daar hebben we nog in de schuilkelder bij Giesberts gezeten. Oma zei dat we terug moesten gaan naar de familie in Melick want die zouden zich wel ongerust maken. Na lang aarzelen zijn we toen maar vertrokken, maar toen we bij Schrevenhof kwamen vlogen de granaten ons om de oren en sloegen overal in. Toen hebben we maar besloten om terug te keren. Aan de kerk was een schuilkelder en die zat boemvol, ook Duitsers.

Toen het wat rustiger werd zijn we teruggegaan. Pierre naar Ome Bair en ik naar Giesberts.

19 januari 1945: Toen kwamen de Tommies. We hadden zes moffen in de kelder zitten en die verscholen zich achter ons. De Tommie stond boven aan de trap te roepen dat de moffen er uit moesten komen. En toen riep Opa ja en toen schoten ze weer eens in de lucht. De Tommie riep weer en eindelijk gingen ze met de armen omhoog naar boven.

Bij van Pol zat een mof in de silo en die schoot bij Giesberts een Tommie dood en toen pakt de Tommies in de winkel een geweer en schoten toen die mof en in de silo ook nog twee anderen dood.

Thei Clout en ik hebben gauw op een briefje geschreven dat we honger hadden en niets meer te eten en of ze geen brood hadden. Maar zij hadden ook niets, wat later kregen we wel wat koekjes. Jules Vaessen kwam de kelder inlopen en zei dat het huis van Graad Verkooyen in brand geschoten was. Toen hij weer weg was kwam de hele kelder vol vrouwen, kinderen en mannen uit de buurt, die hebben een heel tijdje bij ons gezeten.

Een paar dagen later zijn bij van Pol nog zes moffen uit de kelder gehaald.

21 januari 1945: 's Middags gingen we verhuizen naar Hanssen in Pey en na twee dagen gingen we naar Clout.

Tot zover dit citaat dat we in Willy's bewoordingen hebben overgenomen.

Links de woning van Frien Giesberts en rechts van Graadje van Pol aan de St Joosterweg

Thei Clout was met zijn familie ook geëvacueerd bij Frien Giesberts:

In een gesprek met Thei heeft hij de weergave van Willy Verstraeten in grote lijnen bevestigd. De dagen van 17 januari tot 21 januari 1945, de dag van de bevrijding op hun evacuatieadres, zijn hem ook bijgebleven als een onvoorstelbare verschrikking en ervaren als een ware hel. Hij was ooggetuige van een aantal gruwelijke gebeurtenissen waarvan wij enkele citeren:

- Nadat een Engelse militair was doodgeschoten, door Duitsers die aan de overkant bij van Pol zaten, zag hij het antwoord van de Engelsen. Hij stond naast de Engelse soldaat die wraak nam voor zijn vriend en drie Duitse soldaten doodschoot die bij van Pol uit een silo kwamen.
- Ook zag hij hoe een tank over een dode Duitse soldaat heenreed, die bij van Pol voor de boerderij naast de straat lag.
- Een jonge Engelse soldaat werd van zijn tank afgeschoten en viel dood bij Giesberts voor het huis neer. Thei zijn waarnemingen gebeurde vanaf een beschutte plek waarbij hij een knar uit een plank verwijderd had en dat was zijn kijkgat. Zijn ouders waren hier natuurlijk niet blij mee maar zijn nieuwsgierigheid c.q. avontuurlijkheid won het van de angst en het gevaar.
- Een Engelse militair stond boven aan de trap van de kelder met een handgranaat in zijn handen en sommeerde de Duitsers die zich in de kelder achter de evacués schuilhielden om zich over te geven. Op aandrang van de evacués gebeurde dit ook, zij liepen achter Leike Hansen, met de handen omhoog, naar buiten.
- Hij werd zelf ook een keer beschoten toen hij de “kiebelemmer” aan de achterkant van het huis ging ledigen, hierbij ontstond ook een kleine brand die met gebruikmaking van diezelfde emmer geblust kon worden.
- De dagen werden, vanwege het grote gevaar, dag en nacht doorgebracht in de kelder. Het oorlogsgeweld boven hun hoofden was onmenselijk en bedreigend en met geen pen te beschrijven.
- De Duitse soldaten waren allemaal erg jong en geloofden en hoopten nog op het “Neue Waffen”

Jonge Duitse krijgsgevangene (Fallschirmjager) voor het huis van Bert Theunissen, grens Hingen St. Joost

- Aangezien het overige deel van het Hingen een dag eerder bevrijd was, was de verbazing ook groot dat toen zij uit de schuilkelder kwamen al een klant, Mevrouw Tellers, aan de winkel stond om vlees te komen halen. Maar zo werkte dat toch nog niet.
- Na de “zuiveringsactie” heeft hij ook nog gezien dat tante Drika van Pol resoluut een Engelse jeep aanhield en de inzittende duidelijk maakte dat er nog Duitsers verborgen zaten achter de boerderij. Hierop gingen de Engelsen met haar mee en arresteerde de Duitsers.
- Hij heeft ook gezien hoe de mensen, die moesten vluchten uit het huis van Graad Verkooyen dat in brand geschoten was, zich via de loopgraven in veiligheid brachten bij Frie Giesberts.

- Erg aangrijpend was ook het feit dat de gedode militairen nog zo jong waren, zowel aan de Engelse als aan de Duitse zijde. Aan de Duitse kant is het verhaal van de Fallschirmjäger en de Hitler Jugend wel bekend, maar de Engelse infanteristen waren ook nog erg jong.

Tot zover dit resumé van het onderhoud met Thei Cloudt, wij hebben zijn bijdrage die een erg realistisch beeld geeft van de situatie destijds, erg op prijs gesteld. Ook hier blijkt weer dat de gruwelijkheden van een oorlog nooit vergeten kunnen worden.

Noot: bij de familie Giesberts waren 25 personen ondergebracht.

Het derde verhaal is van Lenie Rooyackers-Vaassen:

De familie Vaassen (Sef Vaassen van de Houtstraat te Pey) zat geëvacueerd bij Ome Graad Verkooyen aan de St. Joosterweg.

Lenie heeft ons, desgevraagd, ook de namen van de andere families die hier geëvacueerd waren doorgegeven en heeft ons in een telefonisch onderhoud verteld hoe de mensen ontsnapt zijn aan de vuurzee toen het huis van Graad Verkooyen in brand geschoten werd.

Haar verhaal luidde als volgt:

Doordat de Engelsen de vlammenwerpers inzetten voor het verdrijven van de Duitsers raakte het huis van Ome Graad Verkooyen in brand terwijl de familie en de evacués in de schuilkelder zaten, totaal ongeveer 25 personen. Ondanks dat de mensen murw gebeukt waren door het oorlogsgeweld van de afgelopen dagen bleef men toch vechten voor zijn leven.

Vader Vaassen bevestigde een luier van een kind van Pit Slangen (Ger geboren op 17 oktober 1944) aan een bezemsteel en liep met een van zijn dochters achter langs het huis door een wei naar Fien Giesberts, gevolgd door de evacués, in doodsangst natuurlijk.

De overige leden van de familie Verkooyen zijn onder beschutting van een tank, in gebukte houding lopend terug naar het “centrum” van het Hingen gegaan en hebben onderdak gevonden bij de familie van Pit van de Ven die met een dochter van Ome Graad getrouwd was.

Ook bij haar staan de laatste verschrikkelijke dagen van de oorlog op de St. Joosterweg nu nog in het geheugen gegrift en zij hoopt zo iets nooit meer te hoeven meemaken en ook niet de mensen die na haar komen en dat de jeugd hieruit een lering moge trekken

De St. Joosterweg stond in brand op 20/21 januari 1945

De vierde impressie is afkomstig van de dames Corrie en Sophie van Pol eveneens van de St. Joosterweg en ooggetuigen van de verschrikkelijke gebeurtenissen.

In een bewogen onderhoud met de beide dames op vrijdagmiddag 13 augustus 2010 passeren de gruwelijke gebeurtenissen uit de periode van 17 t/m 21 januari 1945 de revue, de rillingen lopen ons nu nog langs de rug en zeker bij de dames waar de gebeurtenissen diepe littekens in hun geheugen achtergelaten hebben.

Het is natuurlijk ondoenlijk om de gevoelsmatige herinneringen exact weer te geven en we zullen ons dan ook beperken tot de meest ingrijpende zaken die aan de orde zijn gekomen en proberen deze, in chronologisch volgorde, zo goed mogelijk te omschrijven.

- Het gezin van Graadje en Drika van Pol bestond in jan. 1945 uit 10 kinderen in de leeftijd van één tot twintig jaar. Zeven meisjes en drie jongens. Verder waren er 15 evacué's ondergebracht en 10 a 20 jonge Duitse soldaten ingekwartierd (Fallschirmjäger)
- De oudste zoon Pierre zat ondergedoken in Helden-Panningen, waar hij uit een razzia transport ontsnapt was. Naar aanleiding hiervan kreeg de familie van Pol bezoek van een Duitse SS'er vergezeld van een bekende Marechaussee uit Pey. De kinderen moesten één voor één in een aparte kamer komen en werden op een niet zachtzinnige wijze verhoord omdat men er zo wilde achter komen waar Pierre was. Ze dachten waarschijnlijk dat hij in de omgeving verborgen zat. Toen de verhoren wat feller werden en toen Graadje hoorde dat er lijfelijk geweld niet geschuwd werd is hij met een riek de kamer ingestormd en geroepen: "Als nog iemand van jullie aan een van mijn kinderen komt die steekt ik met deze riek neer". Het verhoor was op eens afgelopen en onder het mompelen van: "Als we hem hier in de buurt vinden zullen er maatregelen volgen" dropen ze af. Corrie heeft jaren later een emotionele confrontatie gehad met de "Peyenaar".
- Bij van Pol op de boerderij waren voor deze periode al geruime tijd Duitsers ingekwartierd. Vader van Pol heeft, toen het front steeds onrustiger werd, de ingekwartierde weermachtsoldaten met hun hele hebben en houden met paard en kar moeten verhuizen naar St. Odiliënberg. Wat overbleven waren voornamelijk jonge Fallschirmjäger van Hübner. Deze legden op de St Joosterweg een sterke verdedigingslinie aan en vochten fanatiek.
- Boven op zolder was al geruime tijd een observatiepost ingericht door de Duitsers, deze werd bemand door Harold en Franz, erg sympathieke soldaten die in het gewone gezinsleven van de familie werden opgenomen. Ook na de oorlog is er geruime tijd contact blijven bestaan.
- Ook in deze periode hield vader Graadje van Pol het heft in handen en wonder boven wonder kreeg hij ook het respect van de ingekwartierde jeugdige soldaten. Zij sliepen op zolder en Vader verbood b.v. munitie en rookwaren mee te nemen onder het mom van hun eigen veiligheid maar ook van de burgers (27 in totaal), hieraan werd gehoor gegeven. Vader zorgde voor de huisvesting, veiligheid en alles wat rondom de boerderij nog gedaan kon worden, hij was op dat terrein een autoriteit die respect afdwong.
- Moeder Drika zwaaide de scepter in de keuken en over de voedselvoorziening en duldde daarin ook geen inmenging en dat was haar wel toevertrouwd. Met een gezin van 10 kinderen ben je wel gewend zaken te regelen. Samen met vader is ze daar steeds goed in geslaagd. Ze heeft er voor kunnen zorgen dat alle monden gevoed werden, al waren die van de Duitsers soms wel erg "groot".

- Dit alles nam echter niet weg de confrontatie, ook door de allerjongste kinderen, met de oorlogsverschrikkingen die vanaf **17 januari** in alle hevigheid begonnen toe te nemen. Granaatvuur over en weer toen de Engelse troepen aan de opmars in Echt begonnen.
- **Op 18/19 januari** kwam het front stop te liggen op het Hingen nabij de bocht van de St. Joosterweg.
- De eerste verkennende tank vuurde direct bij het ingaan van de bocht op de St. Joosterweg een salvo af richting Beunen en van Pol, dit kostte enkele Duitse soldaten meteen het leven. De lichamen bleven buiten in de vrieskou liggen, omdat niemand ze kon bergen door het aanhoudende oorlogsgeweld.. Door het tegenvuur werden ook twee Engelse tanks uitgeschakeld, één stond in brand op het paadje achter Pit van Kempen en één achter de woning van Cremers. Op “de Berg”
- Langzaam werden de Duitsers toch teruggedrongen en er ontstonden gevechten van woning tot woning en man tegen man. Op een gegeven moment zaten Engelsen bij Giesberts en de Duitsers bij van Pol. Bij beschietingen over en weer werd bij Giesberts een Engelse soldaat gedood en bij van Pol enkele Duitsers. Waar het vuur vandaag kwam was niet meer te bepalen door het donderende geweld waarmee dit alles gepaard ging. Als er een hel bestond dacht men die hier toch te beleven.
- Toen de Engelsen op **20 januari 1945** besloten om vlammenwerpers in te zetten, waardoor ook de burgers in zeer gevaarlijke toestanden dreigden terecht te komen, heeft Graadje van Pol de jonge Duitse soldaten ervan kunnen overtuigen dat er geen redding meer voor hun was en ze zich beter konden overgeven. Er waren ook al Engelse soldaten tot bij de schuilkelders waarin de Duitsers zaten doorgedrongen en stonden daar met mitrailleurs en handgranaten in de aanslag.

De Duitsers die zich bij van Pol overgaven, door het veld op weg naar verzamelpunt, Rijksweg Hingen

- De Fallschirmjäger gingen dan ook met de handen omhoog naar buiten ten teken van overgave. Ze werden op een open vlakte in het land verzameld en ontwapend. Als je dan zag dat ze van de Engelsen sigaretten aangeboden kregen en er weer een glimlach aan beide kanten vanaf kon was dat evengoed een teder moment.
- De omgeving van de boerderij van Pol bood echter een troosteloze aanblik, verschillende granaatinslagen en ravages in de schuren en stallen. Er lagen vijf lijken van Duitsers die slachtoffer waren geworden. Een lichaam waarvan het hoofd letterlijk van de romp was geschoten mocht door Vader met behulp van Thei begraven worden, nadat een gat gebikkeld was. De overige lijken zijn pas enkele dagen later door een speciale dienst in een noodgraf begraven en naderhand herbegraven. Dat gebeurde ook met de doden die in een loopgraaf bij Wullem Beunen waren gesneuveld, doordat zij door een tank overreden waren, een luguber aanzicht was daar dat van een hand van een gesneuvelde die nog boven de loopgraaf uitstak de ringvinger was afgesneden.
- Er lagen dode Duitse soldaten bij die nog een handgranaat en een pantserfaust in de handen geklemd hadden. Dit bood een lugubere aanblik. Ondanks het gevaar van het ontploffen van de munitie waren er toch nog “lijkenpikkers” actief. Toen vader dit zag werd hij des duivels.
- Het oorlogsgeweld bleef doordenderen richting St. Joost, voorafgegaan door de vlammenwerpers die ook op de Hingenderstraat hun vernietigend werk deden. Nadat de kruitdampen enigszins opgetrokken waren ontdekten men dat nog enkele Duitsers in een schuilplaats achter de boerderij zaten. Moeder Drika van Pol ging toen naar de straat en hield een Engelse jeep aan. De Duitsers werden opgepakt en naar de plek gebracht waar ze thuishoorden.
- De evacués begonnen zich op te maken voor de thuisreis en op de boerderij ging men zich voorbereiden op de wederopbouw. Dat er onder de burgers geen dodelijke slachtoffers zijn gevallen is haast onbegrijpelijk. Een reden zal zijn dat ze drie dagen bijna volledig in de schuilgelegenheden hebben doorgebracht en wie weet misschien de honderden weesgroetjes die ten hemel zijn gegaan.

De samensteller van dit artikel heeft getracht de informatie van de dames van Pol zo objectief mogelijk weer te geven, hij is er zich echter van bewust dat het nooit zal lukken het afgrijselijke van de situatie in die januari dagen onder woorden te brengen.

Corrie en Sophie bedankt dat jullie nog een keer deze afschuwelijke dagen onder ogen hebben willen zien ten behoeve van het samenstellen van dit artikel, ook voor het nageslacht en ter lering van de jeugd. Geruststellend was hun opmerking:

”Dan zijn we het weer eens kwijt.”

Noot: zij waren in jan 1945 respectievelijk 10 en 12 jaar oud.

Ter afsluiting van deze impressies menen wij dat we een gebeurtenis, die indruist tegen alle menselijkheid en tegen alle afspraken van het verdrag van Genève, op de St. Joosterweg niet mogen wegstoppen.

Bernard Beunen z.g. was een van de getuigen en vertelde het volgende verhaal:

“Aan de St Joosterweg nabij het transformatorhuisje lag een zwaar gewonde soldaat te kermen van de pijn en riep zijn Mutti om hulp. Een Rode Kruis soldaat kon ondanks alle oorlogsgevaar het hulpgeroep niet langer meer verdragen en sloop vanaf het huis van Pit van Kempen naar de gewonde soldaat toe om te helpen, maar tot afgrijzen van de mensen die het tafereel gadesloegen klonk er plots geweervuur en de Rode Kruis Soldaat viel dodelijk gewond op de grond. Ook het hulpgeroep van de gewonde Duitse jongen verstomde. Aangezien de Rode Kruis Soldaat duidelijk herkenbaar was kon dit geen toeval zijn.”

Har Omloo heeft dit verhaal bevestigd. Hij heeft dit afschuwelijk voorval zien gebeuren vanuit een raamje op de bovenverdieping van het transformatorhuisje, je voelde je zo machteloos.

Epiloog:

Dat de gruwelijke gevechten niet eindigde bij de St. Joosterweg moge blijken uit het volgende verhaal dat door Wil Theunissen is vrijgegeven.

Zijn ouderlijk huis was het eerste huis van de Hingenderstraat, op grens van het Hingen en St. Joost. Onderstaand zijn verhaal:

“Toen de Duitsers in het nauw kwamen en moesten terugtrekken, verder St. Joost in, staken ze de schuur van hun huis in brand, waardoor ze onder de dekking van de rook niet goed zichtbaar waren voor de Engelsen. Een enkeling bleef achter in een schuttersputje, zo ook bij Theunissen. Vader en Jan (broer van Wil) probeerden de brand te blussen, vader haalde emmers water bij een pomp en Jan probeerde op een ladder het vuur aan de balken, onder de pannen, op de schuur te doven. Toen Jan met de laatste emmer het vuur doofde klonk opeens een schot uit een schuttersputje aan de voorkant van de weg achter een heg. Jan werd zwaar gewond en met behulp van zijn vader kon hij nog de kelder bereiken. Het was inmiddels al tegen de avond en hulpverlening was niet meer te bereiken, dat duurde tot de volgende morgen, maar Jan was toen helaas al doodgebloed. De Engelsen die tijdens dat voorval al via de achteringang in het huis waren gekomen, maakten hierna korte metten met de schutter, door zijn laffe daad werd hij niet meer gevangen genomen maar geliquideerd.

De begrafenisplechtigheid van Jan heeft plaatsgevonden in de kelder bij zijn Tante Mrie op de Echterstraat waar Pastoor Cramer zijn noodkerk had. Wil was daarbij misdienaar.”

De rest van de Hingenderstraat is ook niet aan de dans ontsprongen, er waren man tegen man gevechten in de huizen waar de bevrijders bressen in de muren sloegen om zo van huis tot huis de fanatieke Fallschirmjäger en de Hitlerjugend te kunnen verdrijven. Er gingen verschillende huizen in vlammen op.

Van de Hingenderstraat zijn nog twee mannen om het leven gekomen door oorlogsgeweld namelijk:

Adriaan Jans, 21 jaar die met de Duitsers in het bos moest gaan houthakken is daarbij toen dodelijk getroffen door een granaat. Hij is overleden 30 november 1944.

Christiaan (Bert) Schoenmakers 54 jaar en landbouwer, is ook omgekomen doordat hij door een granaat getroffen werd nabij zijn woning, waar hij een land aan het bewerken was, eveneens op 30 november 1944, hij liet een vrouw met acht kinderen na.

Henricus Rullenraad van St. Joost gemeente Echt, landbouwer en 45 jaar, is overleden in Wuppertal, hoe hij om het leven is gekomen is altijd onduidelijk gebleven. Hij is op 11 oktober 1944 opgepakt bij een Razzia en afgevoerd naar Wuppertal.

Hingen januari 2011

Bijlage: Uittreksel uit artikel Echter Echo van 22 januari 1970:

Bevrijding gemeente Echt in de periode van 17 tot 25 januari 1945:

Echt:

Op 16 januari 1945 werd de strijd voorgoed ingezet. Op die dag viel Baakhoven in Engelse handen en werd Dieteren veroverd. Van hieruit begon de volgende dag,

17 januari 1945 de aanval op Echt, waarvan de zuidelijke zijde van de kom 's avonds in geallieerde handen was (niet nadat tussen Ophoven en Bovenste Eind nog gevochten was. Na nachtelijke verkenningen werd om kwart voor zeven op

18 januari 1945 reeds het centrum van Echt veroverd, waarna de zuivering van Echt aan deze zijde van het spoor op de 18^e voltooid werd. De acties werden ondernomen door het 1^e Reg. Royal Tanks en 't 2^e Reg. Devons (woestijnratten)

Schilberg:

18 januari 1945 's morgens rukten afdelingen van deze troepen op door de Peyerstraat naar 't Station, de Bosstraat en het kruispunt Schilberg/Pey. Hier werd hevig gevochten eer het in Engelse handen was, want de 8ste Britse pantserbrigade die van Sittard over de Rijksweg was opgerukt om een insluitende beweging te maken, moest wegens een bomkrater in de Rijksweg afbuigen en over de Heide (Susteren) in oostelijke richting optrekken waar ze in 't donker tot omstreeks ten Zuiden van Lilbosch gevorderd waren. 's Anderendaags zaten ze op de hoge grond achter het Haeselaar, waar ze zware gevechten leverden tegen de Duitse troepen die Waldfeucht moesten beschermen.

Pey/Hingen:

18^e en 19^e januari 1945.

Ondertussen waren op de 18^e, Engelse tanks doorgedrongen tot in de Wilhelminalaan en tot aan de St. Joosterweg. De Duitsers die zich hadden ingegraven in de loopgraven richting St. Joost namen de tanks onder vuur. Toen eenmaal Schilberg lees Pey, in Britse handen was, begon over het Hoogveld de verovering van het Hingen, wat de hele 18^e en 19^e januari in beslag nam. Vooral in de buurt van de Berg en het Transformatorhuisje werd sterke tegenstand geboden en hevig gevochten. Pas nadat de vlammenwerpers waren ingezet en "weerstandsnesten" bij de huizen Giesberts en van Pol waren opgeruimd kon de opmars verder.

Noot: De St. Joosterweg was pas in de vroege ochtend van zondag de 21ste januari 1945 gezuiverd van Duitsers. Gevaar voor granaten bleef echter nog aanwezig door de beschietingen vanuit Montfort.

Nadat "De hel van St. Joost" nog is omschreven eindigt dit artikel met de volgend passages:

Toen de morgen van de 22^e aanbrak, ademden we vrijer ; van hevige vreugde was nog geen sprake. Overal om ons heen **verwoesting en oorlogstuig**, nog doden en gewonden ...

Zo snel als het kon ging het terug naar huis, indien men daartoe de kans kreeg. Velen werden afgevoerd naar een repatriëring centrum in Sittard.

Nog werd in 'n gedeelte van de gemeente gevochten: Putbroek werd als laatste bevrijd, maar op **24/25 januari 1945** konden we zeggen:

De gemeente Echt is geheel bevrijd.

Hoofdstuk C

Evacuatie- gegevens Hingen: Bewoners en Evacué's per 1 januari 1945

		Evacué's		Eigen bewoners	Totaal	Informatie verstrekt door
		per gezin	totaal			
Echterstraat Noordzijde						
1	Fam. Sjengke Jacobs					dochteren via Fien Breukers
	fam. Aarts Pey	6				
	fam. Ida Peters Pey	5				
	twee gezinnen uit Dieteren en Susteren	10	21	6	27	
	In café hield Dr. Sonne iedere dag spreekuur					
2	Fam. Smeets					Piet van Heel
	Geëvacueerd bij Sjang van Heel	0	0	3	3	
3	Fam. Beulen					Schatting
	onbekend (schatting) was boerderij later fam. Delsing (Wullem Maria)	20	20	2	22	
4	Moors					Triene Suskens-v. Neer
	fam. Koenen Stevensweert	6				
	fam. Harie Jennissen Sleek	4				
	Frenske Heythuijsen	1				
	fam. Peters Illickhoven	6	17	5	22	
5	Fam. Sjang Aben					Claar Beunen-Aben
	fam. Geraads Echt	6				Jo Wauben
	fam. V.Gellecom Echt	8				
	fam. Wauben Pey Hans geb. 29-11-1944 in schuil- kelder ivm granatenregen	5	19	8	27	
6	Fam. Sjang v. Heel					Piet van Heel
	fam. Ruyters (meister) Pey	7				Ine Koolen-Lausen
	fam. Smeets (Echterstraat) Pey	3				
	fam. Lausen Echt	5				
	fam. Sevriens Echt	5	20	5	25	
	fam. Creemers(aannemer) korte tijd					
7	Fam. Sjang v. Buggenum					Mia Lennaerts-v.Buggenum
	fam. Backus-Golsteyn K'bosch	7				
	fam. Hub Bronnenberg K'bosch	12				
	fam. v. Buggenum-Golsteyn Pey	4	23	5	28	
	Pit Wolfs huurder			4	4	
Transporteren		120	120	38	158	

	Transport	120	120	38	158	
8	Fam. Pierre Beunen					Graad Beunen
	fam. Vergoossen Maasbracht	6				
	fam. Slangen Dieteren	10				
	fam. Ramakers Dieteren	3				
	Gezin spoorwegaarbeider Susteren	6				
	Franse onderduikers	2				
	fam. Klinkers Dieteren	7				
	fam. Sjang Vergoossen Pey	8				
	Diversen	4	46	10	56	
9	Fam. Bert Wolfs					Piet Wolfs
	fam. Truuke Tholen Sleek	9				
	fam. Pieërke Tholen Sleek	8				
	fam. Slangen Echt	6				
	Meester Kurvers Echt	2				
	Onderwijzers Dieteren	2				
	Duitse Soldaten	2				
	Ome Sjang Pey	1				
	Ramakers Hingen	2	32	9	41	
10	Fam. Graad v. Neer					Mia Vogels-v Neer
	fam. Göbel Pey	5				
	fam. Hënt Sevriens Pey	7				
	fam. Vergoossen-Reuten Hingen	5	17	7	24	
11	Fam. Sjeng Hintzen					Sjra Hintzen
	2 gezinnen Sleek	8				
	1 gezin Roosteren	6				
	1 gezin Gebroek Echt Hoogtanders-Brings	6	20	9	29	
12	Fam Harie Mestrom Laumen					W. Mestrom
	fam. Laumen-Smeets K'bosch	7				
	fam. Laumen-v.Wandelen K'bosch	10				
	fam. Laumen-v.Neer	5				
	fam. Heythuijsen-Laumen Pey	7				
	fam. Wiene-Laumen Pey	11				
	fam. Busch Susteren	7				
	fam. Laumen Echt	3	50	7	57	
13	Fam. Jo Verstraeten			10	10	Maan Verstraeten
14	Fam. Math Rietjes			3	3	
15	Fam. Hub Rietjes			5	5	Jeanne Dircks-Nieskens
	fam. P. Nieskens Illikhoven	7				
	fam Anna Heffels-Nieskens Illikhoven	5				
	fam. Netta Heffels Nieskens Illikhoven	5				
	schatting overige	23	40	18	58	
	samen					
16	Fam. Backus					Lenie Backus
	Goossen-Renet	5	5	8	13	
17	v.Neer					W. Mestrom
	geen evacués	0	0	1	1	
18	Fam. Neer Maessen					Schatting
	onbekend (schatting)	15	15	3	18	
	Transporteren	345	345	128	473	

	Transport	345	345	128	473	
19	Fam. Frens Willems					Zus Bongaerts- Wilms
	namen niet bekend schatting	13	13	4	17	
20	Fam. Pit Houben					Len Houben
	fam. Ronda Echt	5				
	fam. Vergoossen Echt	5				
	fam. Korrel Pey Brugweg	11				
	fam. Houben	11				
	fam. Receveur Echt	2				
	fam. Cuijper Echt	2	36	2	38	
21	Moors-Meuwissen (Baer van Flupke)					Victor Meuwissen
	fam. Körvers Echt	4				
	fam. Meuwissen Pey Rijksweg	7				
	fam. Ruyters Echt	3				
	fam. Bair Mestrom Pey	4	18	5	23	
22	Sjangke Heymans					M.Palmboom Ruiten
	Sjangke Heymans			1	1	
	Fam Ruiten-Heymans			6	6	
	Fam Trags			3	3	
	Geen evacué's ivm inkwartiering Duitsers			10	10	
23	Fam. Wullem Rutten					Nelly Evers- Rutten
	Fam. Vossen-Goossens Ohé en Laak	6				Mw. Peulen-Smeets
	Frans Vossen Echt	1				Kerkveldsweg
	Fam Peulen-Goossens Echt	4				
	Duitser met zoon en vriendin	3				
	Fam Golsteijn Oma met kinderen Pey	6				Thei Golsteijn
			20	11	31	
24	Fam. Thei Jeuken (de M�lder)					Mien Peters-Jeuken
	fam. Curvers Echt	4				
	fam. Maantje Bekkers Op de Beek	7				
	fam. v.d. Rijt Graaf Echt	6				
	fam. Bouwmans Echt	4				
	fam.v.Meuwissen Heerweg Pey	9	30	5	35	
	Echterstraat Zuidzijde					
25	Fam. Ramakers (Frits de Keyzer)					Hub Ramakers
	fam. Ramakers-Beulen Echt	3				
	fam. Meuwissen Pey weduwe met 2 kind.	3				
	fam. Meuwissen en Cremers Pey	3				
	fam. Geuskens-Meuwissen Pey	5				
	fam. Claessen-Meuwissen Pey	5				
	fam. Hausmans Pey	5				
	fam. Schwillens Susteren	7				
	fam. Ophelders Susteren	7	38	5	43	
26	Fam. Meuwissen-Beunen					Hub Ramakers
	fam van Ool Aben Pey	5				Trees Wauben
	fam Roebroeks Aben Pey	7				
	fam Smeets Aben Pey	7	19	8	27	
	Transportern	519	519	193	742	

Transport		519	519	193	742	
27	Fam. Vergoossen (van Ciske)					Tant Truu Vergoossen
	fam. Sevriens Echt oudste zus	4				
	fam. Hulsen Echt	5				
	fam. Sjang Vergoossen Pey	4				
	Teun Meuwissen Vergoossen Pey	2				
	fam. Hulsen Echt	3				
	echtpaar Reynen Echt	2	20	5	25	
	Frans Hulsen geb. 4-12-1944					
28	Fam. Wullem v. Buggenum					Mia Maessen-v.Buggenum
	fam. Beunen Pey	3				
	fam. Sleuters Ohé en Laak	10				
	Vluchtelingen Echt	2				
	Familie uit Echt	5				
	fam. Carmo Stevensweert	7				
	fam. Laumen Pey	7	34	11	45	
29	Fam. Heymans (tant Truke)					Nelly Rutten
	fam. Schwillens Susteren	12	12	2	14	
30	Fam. Ramakers (tant Jet)					Mw. Ramakers-v.d.Laar
	fam. v.d. Laar Echt	6				Leen Wiene
	fam. Wiene Wilhelminalaan Pey tijdelijk mochten terug naar huis	11	17	3	20	
31	Fam. Opgenaffen					Pit Opgenaffen
	fam. Gehlen Susteren	8				
	De Smeed Susteren	6	14	11	25	
32	Fam. Renet					Sjan Broen-Renet
	fam. Broen Sleek	15				
	fam. Meuwissen Pey	5				
	Eigen kinderen met aanhang	7	27	7	34	
33	Fam. Teun Bongers					Mia Golsteijn-v.Neer
	fam. v.Neer Pey (Mia, Mam, Pierre)	3				
	fam. Theunissen Echt	2				
	fam. Lei v.Ool Pey (Joep, Jan en Frans)	5				
	fam. Ciska v. Ool-Scot Pey	2				
	fam. Thei Peters Pey	5	17	4	21	
	Huurder Sjang v. Buggenum			3	3	
34	Fam. Maan Wolfs					Annie Houben - Wolfs
	Mam Simons Pey	1				Fin Simons
	Fin Simons Pey	1				
	Kinderen Metsemakers-Simons Pey	3				
	Fam Roebroeks-Simons Pey	5				
	Eberson Susteren	1				
	Fam uit Illickhoven Moeder en 5 kinderen	6	17	12	29	
35	Fam. Tante Mrie Theunissen					Wil Theunissen
	noodkerk					
	Gez. Smeets Echt	2				
	fam. Dré Jacobs Echt	8				
	fam. Laumen Echt	8				
	fam. Mangels Echt	4				
	Pastoor Cramer Pastoor Pey	1				
	Kapelaan v.d. Laar	1	24	2	26	
	Transporteren	701	701	253	954	

Transport		701	701	253	954	
36	Fam. Bert van Neer					Triene Suskens-v.Neer
	fam. v.Wegberg-v.Neer Pey	9				
	fam. Cleven-v.Neer Pey	5				
	fam. v.Neer-Gerrits Pey	4				
	fam. Dirks-Lebens Echt	4	22	8	30	
37	Fam. Beunen-Smeets					Lei Beunen
	fam Daelmans-Beunen Pey	7				
	fam. Maassen-Jennissen Sleek	5				
	zusjes Graus Echt	2				
	Sjang en Lena Sleutels Echt	2				
	fam. v.Kempen-Beunen	11	27	5	32	
	Hoogveldsweg Oostzijde					
38	Fam. Nic Bosmans					Annie Zeegers- Bosman
	fam. Bemelmans Roosendaal	2				
	butler Kortekaas	1				
	fam.Baerke Beckers Hoogveldsweg	6				
	fam. Wackers Susteren	5				
	fam. Verzeveld Geleen	7	21	4	25	
39	Fam. Broos					Truus Maassen-Broos
	fam. Palmen Susteren	6				
	fam. Cox Susteren	5				
	fam. Gubbels Echt	4				
	fam. Oosterbosch Echt	5				
	fam. Walschot Echt	2				
	Meuffels Susteren	5	27	6	33	
	waren ook Duitsers ingekwartierd					
40	Scheres kolenboer					Tina Vergoossen
	fam.Vergoossen-Houben Pey	9				
	fam.Trine Maassen Sleek	4				
	fam. Konings Susteren	4				
	fam. Sjaek Golsteyn Pey	5				
	Sjiër Turlings	1				
	Knechten: W.Graus en v.Deursen	2				
	fam.Engelen Susteren	5	30	4	34	
	(Sef en Zus met kroost naar Maria Hoop)					
41	W. Beunen Café					Bert Beunen
	fam. Bert v.Neer Sleek	7				
	fam. Fr. Monsieur Echt	5				
	fam. Tholen-Beunen Pey	5				
	fam.Golsteyn v.Neer Pey	4				
	fam. Sjang v.Neer Pey	4	25	7	32	
	café was door Duitsers ingericht voor opvang "sjansers"					
	Transporteren	853	853	287	1140	
	Transport	853	853	287	1140	

42	Fam.Theunissen					Maria Joosten-Theunissen
	fam. Vossen Laak	5				
	fam.Theunissen Peter Maria Pey	2				
	fam.Chris Theunissen Slek	3				
	fam.v.Neer Slek	5				
	fam.v.Kempen Slek	7				
	fam. Driek Jennissen Slek	6				
	fam. Theunissen	6				
	Jongetje uit Elsloo	1				
	Jongetje uit Maastricht	1	36	6	42	
	fam. Wijers gehuurd			6	6	
43	Baaten					Betje van Lierop-Baaten
	fam. Joosten Ohé en Laak	7				
	fam. v.Lierop Echt	5				
	fam. Sjeng Rademakers Pey	6				
	2 fam. Schulpden uit Dieteren	8	26	11	37	
44	v. Buggenum					Schatting
	Fam Hausmans Pey	7				
	Fam v. Wegberg Pey	6				
	Fam Lambermon Susteren	5	18	5	23	
45	Fam. Flup Jeuken					Riek Linders-Jeuken
	fam. Aben (de meister) Pey	7				
	Opa Jeuken Pey	1				
	Toos Vullings Pey	1				
	Vic. Jeuken Pey	1				
	fam.Tubee Gebroek	6				
	fam.Buisman Echt	3				
	fam.Beunen Ohé en Laak	6				
	fam. Gebroek	2	27	9	36	
	Hoogveldsweg Westzijde					
46	Fam. Rijks					Betsie Jennissen-Rijks
	fam. Reynen-Rijks Echt	4				
	fam. Mainz Susteren	2				
	fam. Coolen Ohé en Laak	3	9	6	15	
	voorstekamer Duitsers					
47	Fam. Bair Beckers					F. Cuypers-Beckers
	fam. Pex Ohé en Laak	7				
	koe bij Wullemke Beunen gestald					
	fam. Weyzen Susteren	4	11	8	19	
48	Fam. Pit Beckers					Jan Beckers
	fam. Geuskens Pey	8				
	fam. Joep v.d. Ven Pey	3				
	fam. Bair v.Buggenum St Joost	13	24	5	29	
	In de Planten					
49	Fam. Thei Wolfs					Annie Houben-Wolfs
	fam. Sjang Langen Pey	8				
	fam. Heynen-Langen	4				
	Opa Langen Pey	1				
	fam. Wolfs-Langen en Ome Maan	4				
	fam. v.Neer-Langen	2	19	6	25	
	Transporteren	1023	1023	349	1372	
	Transport	1023	1023	349	1372	

50	Fam. Jan Ramakers					Sjaak Ramakers
	fam. Bocken Dieteren					
	fam. Dirks Sleek					
	fam. Eberson Susteren					
	fam. Beckers Susteren					
	mw. Barrois en zoon	40	40	4	44	
	huurder Bertje van Neer			2	2	
51	Fam. Hoeb Verheyen					Jan Verheyen
	fam. Dirks (Bertha) Pey	10				
	fam. Montforts Susteren	5				
	fam. Hermans Pey	5	20	5	25	
52	Fam. Maassen-Scheres					Nes Huckelhoven-Maassen
	fam. Dullens-Maassen Sleek	7				
	Treesje ?	1	8	4	12	
53	Fam. Jac Verheyen					Fien Vergoossen-Verheyen
	fam. Rooyackers Echt	5				
	fam. Rooyackers Echt	4				
	fam. Peters (Pitje) Echt	7	16	7	23	
	Huurder Graad Verkooyen			4	4	
54	Fam. Verkooyen					Lies Houben-Verkooyen
	Betje en Bertje Heythuijsen Sleek	2	2	11	13	
55	Fam. Driek Rutten					Né Rutten
	fam. Laumen-Zeelen Pey	6				
	fam. Zeelen-Krijntjes Echt	6				
	fam. Zeelen-v.Wegberg Pepinusbrug	7				
	fam. Matthey-Pustjens Pey (meister)	8				
	dhr en mw. v.Wegberg-Zeelen	2	29	8	37	
56	Helsen-Laussen Tant Bet					Mia Jacobs-Graus
	Laussen Andrees (broer en zus)					
	fam. Coolen Echt	7	7	2	9	
57	Fam. Sjang Graus In de Planten					Mia Jacobs-Graus
	fam. Majolei Echt	3				
	fam. Leurs Echt	4				
	fam. Savelkoul Susteren (korte tijd)	17	24	10	34	
58	Fam. Thei Beunen In de Planten					Jan Beunen
	fam. Vreken Echt	11	11	7	18	
	In schuur werd werk verricht voor de Duitsers door verschillende mannen uit de buurt, die hoefden dan niet naar Duitsland Thei Wolfs t/m Jac Verheyen					
	Transporteren	1180	1180	413	1593	
	Transport	1180	1180	413	1593	

Op de Dijk					
59	Fam. Graadje Vergoossen				Nes Peters-Vergoossen
	fam. Ehrens Sleek	6			
	fam. Rooyackers Echt	2			
	fam. Hoofwijk Susteren	6			
	enkele fam. uit Susteren	16			
	fam.v.d. Ven Echt	7			
	fam. Nic. Utens Echt	7			
	fam. Vinken Stevesweert	4			
	Sjang Houben Sleek	1			
	fam. Niemeyer Echt	2			
	tant Truke en Nölke Geurts uit Echt	2			
	joods jongetje	1			
	Bakkersknechten	4	58	9	67
	in de kelders sliepen 's nachts ca 100 mensen uit de buurt die geen kelder hadden. Op zolder Duitse uitkijkpost. Bakkerij draaide dag en nacht				
60	Fam. Sjang van Bezel winkel				Schatting
	schatting	30	30	6	36
61	Fam. Pit v.d. Ven				Jo van de Ven
	Aantal onbekend veel uit Susteren geschat	50	50	7	57
St. Joosterweg westzijde					
62	Fam. Wullem Beunen (Perjan)				Graad/Betje Beunen
	fam. Lei Boonen Pey	4			
	fam. Sjang Heijnen Pey	2			
	Bert Heijnen Pey	1			
	fam. Peter Heijnen Pey	6			
	fam. Neutjes Susteren	5			
	fam. Sjaak Hensckens Susteren	5			
	fam. Hoofwijk Buchten	4			
	Sjang Hensckens Roosteren	1			
	fam. Korrel (14 dagen) Pey	12			
	fam. Suilen-Kuipers Echt	3			
	Gerardus Suylen Echt	3	46	12	58
63	Fam. Roumen				Graad Beunen (Bergstraat)
	fam. Schwillens Susteren	9			
	fam. Craenen Susteren	10			
	fam. Neutgens Susteren	4			
	fam. Schreurs Susteren	7			
	fam. v.d. Berg Susteren	4			
	fam. Cleven Susteren	5	39	9	48
	Transporteren	1403	1403	456	1859
Transport		1403	1403	456	1859

64	Fam. Wullem Hover					Hub Hover
	fam. Peerboom Pey	5				
	fam. Hos Susteren	7				
	fam. Cuypers-Hover Echt	2	14	5	19	
	vlak voor de bevrijding nog moeten evacueren					
65	Bezel van Bair					Schatting
	schatting (boerderij)	25	25	5	30	
66	Fam. Bair Bongaerts-Wijers					Cilia Mestrom-Vergoossen
	fam. Haenraedts Echt	10	10	5	15	
67	Fam. Fritske Vergoossen					Cilia Mestrom
	fam. Tellers Pey					Dhr. Keuren
	fam. Gijssen Susteren					
	fam. Hoedemakers Echt					
	Fam Keuren					
	met aanhang totaal 42 personen	21	21	5	26	
68	Fam. Harieke Vergoossen 't Böske					Jan Deneer
	2 familieleden Pey	2	2	3	5	
69	Vergoossen Cilia 't Böske					Til/Mia Slangen
	fam. Slangen Slek	6				
	fam. Voorselen Echt	5				
	fam. Stevens-Slangen Susteren	5				
	fam. Mohren-Vaessen Schalbruch	4				
	fam. Slangen-Vaessen Slek	5	25	4	29	
	3 zonen Slangen moesten op de Slek blijven sjansen					
70	Fam. Deneer 't Böske					Jan Deneer
	zelfde evacué's als fam. Beunen-Vergoossen veel Duitse soldaten ingekwartierd			9	9	
71	Fam. Beunen- Vergoossen 't Böske					Cor Beunen-Meuwissen
	fam. Bert Vergoossen Pey	10				
	fam. Vrehen	4	14	2	16	
72	Sef Theunissen					Jan Deneer
	fam Ras Pey	4	4	4	8	
	voor de rest veel Duitsers, hoge "pieten"					
	Transformatorhuisje					H. Omloo Bergstraat
	fam. Omloo Echt	7				
	fam. Barrois Echt	3				
	hulp Kapl. Goossens	1	11		11	
73	Echtpaar Pit v.Kempen					Schatting
	fam. Stams Stevensweert	2				
	overigeo.a. fam. Janssen St'weert	20	22	2	24	
	Transporteren	1551	1551	500	2051	
	Transport	1551	1551	500	2051	

74	Fam. Frien Giesberts					Thei Clout
	fam. Clout-Smeets Pey	5				
	fam.Hansen-Smeets Pey	6				
	Oma en Opa Smeets Pey	2				
	Willie Verstraeten Pey	1				
	fam. Mohren-Giesberts Pey	4				
	Greetje Hover Pey	1	19	6	25	
75	Fam. Graad Verkooyen					Leny Rooyackers-Vaassen
	fam. Vaessen Pey	5				
	fam. Pierre Verstraeten Pey	3				
	fam. Slangen-Verkooyen Pey	4	12	5	17	
76	Fam. Toon Meuwissen					Hub Meuwissen
	fam. Oelers Pey	9				
	fam. Omloo Echt	3				
	Echtpaar uit Echt	2	14	4	18	
St. Joosterweg Oostzijde						
77	Fam. Bert Broen winkel					Schatting
	schatting	20	20	5	25	
77a	Fam. Neer Scheres					Jo Scheres
	Fam Kanters Schilberg	7				
	Broers van Neer en Eega's (Frits, Sjang en Harie)	6	13	4	17	
78	Fam. Bert Meuwissen					Cor Beunen-Meuwissen
	fam. Meuwissen Maasbracht	7	7	5	12	
79	Fam. Wullem Beunen					Tonny Rutten-Beunen
	fam. Smeets K'bosch	5				
	fam. Bierlaag Echt	5	10	7	17	
80	Fam. v. Pol					
	fam. Hendrix Susteren	2				
	fam. uit Oost-Indië Douanier Echt	4				
	fam. Sangers Ohé en Laak	4				
	fam. Sangers Ohé en Laak	5	15	11	26	
81	Fam. Wullem Meuwissen					Sjaak Meuwissen
	fam. Schulpen Dieteren	7				
	fam. Horens Dieteren	6	13	4	17	
Kranenbroekerweg						
82	Fam. Sjang Vergoossen					Tant Betje Vergoossen
	fam.Slangen Dieteren	3				
	fam. H. Vergoossen Dieteren	6				
	fam. Heyman Pey	3				
	fam. Smeets Peyerstraat Echt	4	16	8	24	
Transporteren		1690	1690	559	2249	
Transport		1690	1690	559	2249	

83	Fam. Lei Gradussen				Pit Gradussen	
	fam. Storcken en Oma Pey	6				
	fam. Driek Wolters en Opa Pey	7				
	fam. Storms-Maassen Pey	5				
	tante Mie Maassen en echtgenoot	2				
	fam. Dolmans Dieteren	3				
	fam. Bertje Maassen-Stoffels Pey	4	27	6	33	
	Duitse keuken en personeel waren ingekwartierd					
84	Fam. An van de Ven				Jan v.d. Ven	
	fam. Janssen Susteren	6	6	12	18	
	Bergstraat					
85	Mw. Damen-Theunissen			1	1	fam Damen
	waarschijnlijk geen evacués Veel Duitse militairen en schuur vol munitie					
86	Fam. Henk Janssen				Mia Omloo-Janssen	
	fam. Muyris Susteren	10				
	2 bewoners station Echt	2				
	fam. Janssen-v.d. Winkel Echt	4				
	fam. Cuypers Pey	5	21	10	31	
	schuur helemaal vol Duitse Munitie					
87	Fam. Pierre v.Buggenum				Netje v.Helden-v.Buggenum	
	fam. Maan Wolfs Pey	5				
	fam. Ohlenforst-Wolfs en vrijgezellen	8				
	fam. Thei Wolfs Pey	11				
	fam. Janssen-Nelissen Susteren	5	29	4	33	
88	Fam. Sjeng Vergoossen				Cilia Simons-Vergoossen	
	fam. Aben Gebroek	9				
	fam. Wullem Heythuijsen Pey	9				
	fam. Heyman Gebroek Echt	2	20	5	25	
89	Fam. Minus Vergoossen				Piet Vergoossen	
	Lies Vergoossen	1				
	2 vrijgezellen Ohé en Laak	2				
	fam. v.Thoor Susteren	5				
	fam. Frens Heythuijsen Pey	6				
	fam. Rutten Stevensweert	4	18	8	26	
	24-12-1944: Geb.Trees Heythuijsen					
90	Math van Bezel Op de Berg				Wim van Bezel	
	fam. Dullens Susteren	5	5	5	10	
91	Fam. Bernard Cremers				Jac Cremers	
	fam. Meuwissen-Vergoossen	3				
	fam. Geurts Susteren	9	12	9	21	
	Transporteren	1828	1828	619	2447	

Transport	1828	1828	619	2447
------------------	-------------	-------------	------------	-------------

Leenderhof					
92	Fam. Damen Leenderhof				
	o.a. de volgende families				Frans Stassen Wil/Graad Damen
	fam. Stassen Echt	8			
	fam. Hendrickx Echt	7			
	fam. Reynen Echt	5			
	fam. Nelissen K'bosch	3			
	fam. Schurgers K'bosch	6			
	2 dames (waarschijnlijk joods)	2			
	Willem Krijn en familielid	2			
	tientallen andere evacué's in kippenhokken	100	133	5	138
	Totaal	1961	1961	624	2585

Gezinnen Hoogveldsweg die in eerste instantie geëvacueerd zijn

93 Fam. Bairke Beckers	5
94 Fam. Pie Coenen	2
95 Fam. Harie Brouwers	5
96 Fam. Vergoossen (van Antje)	6
97 Fam. Sjang van Neer	4
98 Fam. Meuwissen (van Perjan)	4
99 Fam. Willems	4
100 Fam Joep v.d. Ven	5
101 Thei Hover	1
102 Fam. Peulen	6
Totaal	42

Totaal aantal eigen inwoners 01- 01-1945 **666**
Gemiddeld aantal per gezin: 666 : 102 = **6,5**

De opmerkelijke lezer zal duidelijk zijn dat er gemiddeld per gezin op het Hingen 20 evacué's onderdak hebben gekregen.

Al deze 2585 mensen hebben in de periode van 17 jan. t/m 21 jan. 1945 een verschrikkelijke tijd beleefd, want op het Hingen en Lilbosch zijn de zwaarste gevechten geleverd van de gemeente Echt

Wij bedanken de tientallen mensen die hun medewerking hebben verleend aan het totstandkomen van dit document

**Noot: In 2008 is, i.v.m. het eeuwfeest van Schutterij Wilhelmina, een onderzoek gedaan naar de samenstelling van de bevolking van het Hingen door Harie Vergoossen en Né Rutten
Resultaat 636 bewoners en 263 gezinnen dus: 2,42 per gezin**

Hingen, januari 2011

Copyright: Né Rutten
 update 24 april 2013

Hoofdstuk C:
Hingen, januari 2011

Hingen werd in de evacuatietijd WO II 1940-1945 toevluchtsoord voor bijna 2000 mensen uit de omgeving die gastvrij werden opgevangen

Op 6 november 1944 maakte de burgemeester van Echt, A. den Rooyen, het evacuatiebevel van de Duitse Militaire instanties bekend, dat uitgevoerd moest zijn op dinsdag 7 november 1944 des avonds.

wegkruis Hingen

In dit besluit werd naderhand de verandering aangebracht dat het Hingen, de noordzijde van de Houtstraat alsmede de oostzijde van de Rijksweg vanaf het kruispunt te Pey niet hoefden te evacueren.

Hierdoor ontstonden hele vreemde situaties: b.v. de bewoners van de Wilhelminalaan moesten evacueren naar de overzijde van de Rijksweg (b.v. Echterstraat)

Uit een onderzoek dat gedaan is om de evacuatiegegevens van het Hingen voor de toekomst vast te leggen op o.a. "Pejjerlandj" de website van Thei Golsteijn, waarin met hem samenwerken Chrit Boonen en Né Rutten, zijn de volgende gegevens vastgelegd, die uiteraard niet helemaal compleet zijn maar toch een duidelijk beeld geven van de leefsituatie van destijds.

Dat hieraan tientallen uren werk zijn geweest moge duidelijk zijn. Wij zijn degenen die gegevens verstrekt of uitgezocht hebben erg erkentelijk
Op- of aanmerkingen en aanvullingen zijn natuurlijk van harte welkom.

Hingen Januari 2011

De Burgemeester van Echt

maakt het volgende bekend :

De plaatselijke Deutsche Commandant heeft hem medegedeeld :

I. Dat in deze gemeente een spionnagecentrale is ontdekt.

II. dat degenen, die spionnagediensten verrichten volgens het oorlogsrecht zullen worden gestraft

III. dat, indien zich nog feiten van spionage e.d. mochten voordoen, een aantal personen als gijzelaars zullen worden genomen, waartegen alsdan maatregelen zullen worden uitgevoerd

IV. dat in dat geval tevens zal worden overgegaan tot evacuatie van de gemeente.

V. dat aanwijzingen omtrent spionage bij hem, Commandant, kunnen worden gedaan.

ECHT, 25 October 1944.

De Burgemeester,
A. den Rooyen.

ELECTR. DRUKKERIJ R. ORIENS, ECHT.

EVACUATIE.

De Burgemeester van Echt

maakt bekend, dat op last van de Deutsche Militaire instanties moet worden overgegaan tot **EVACUATIE** van deze Gemeente.

De navolgende onderdelen der Gemeente vallen onder deze evacuatie :

Echt	Gebroek
Pey	Schilberg
Koningsbosch	Slek
Berkelaar	Hingen
Ophoven	Spaanshuisken

Deze deelen moeten zijn ontruimd op **DINSDAG 7 NOVEMBER 1944**, des avonds.

Als opnamegemeenten, waarnaar men zich derhalve begeven moet, zijn aangewezen :

A. Voor Echt		B. Voor Pey	
Berkelaar	} HERKENBOSCH	Schilberg	} MELICK
Ophoven		Slek	
Gebroek		Hingen	
C. Voor Koningsbosch			
Spaanshuisken	} MONTFORT		

Men sluit de voordeur van zijn huis af. De sleutel, voorzien van een label met naam en adres, dient te worden ingeleverd ten Gemeentehuis.

REGELING VOOR ZIEKEN EN KRAAMVROUWEN :

Het St. Antonius-gasthuis wordt ingericht als nood-ziekenhuis. Alleen de zeer ernstige patiënten, alsmede kraamvrouwen, kunnen daarheen worden vervoerd.

Zij, die van dezen noodtoestand gebruik maken om te plunderen, worden door de militaire instanties zonder vorm van proces doodgeschoten.

ECHT, 6 November 1944.

De Burgemeester,
A. DEN ROOYEN.

A. den Rooyen, burgemeester van Echt tijdens de oorlogsjaren.

Dit was deel 1 van de kroniek van het Hingen in W.O. II.

Voor de hoofdstukken D t/m H en het slotwoord zie Pejjerlandj:

“Kroniek van het Hingen in W.O. II. deel 2“